

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIVJ U L .

Julgranen var ej så allmän på 60-talet. Förr tog de ner en krona. En svarvad, rödbetsad kloss mes stålbågar böjda som i kyrk-kronor. Pappersremсор lindades om. Vart kronan tog vägen minns jag ej. Tröskat innan jul. Annars försumliga. Lucia firades ej. Kampade från julottan. Kvicka att spänna för och körde, så snön yrde. Julmatten skulle ljus brinna. Vekarna gnoddes med talg mellan två solar. Talgen smältes i smörkärna med hett vatten. Två ljus på var sticka. Viktigt göromål. Far var med om det. Mot kvällningen, när talgen blev vattenblandad gjordes dankar. 2 tregrenade ljus gjordes att stå på byrån. På byrån skulle ligga en julhög på för vart barn.

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

En limpe- och en siktebröd. En köpehäst med ryttare på. En ost ovanpå. En vetekaka. Tills över trettondan skulle det gömmas.

Julafton var koen havraneck. Ven skulle räcka till tjugonda Knut. En del var granved för att smäcka. Ett ljus skulle brinna i en kopparbynke under julnatten för förfäders andar och tomtar. Julamaten fick stå kvar. Ingen årsgång.

Längre tebaks hängdes halmkärvar i taket. Törbloss var bortlagda.

Östergötland  
Härad Östra  
Påsk Sothäls Skede

Uppst. C Engkvist 761

3 3

S e k t e r i .

Ber. Fru Pettersson

Vid påsk skulle det skjutas i <sup>50 år</sup> dömmelonsdag, ej så vanligt  
före soluppgången påskdagsmorrön. // Far och mor var anfeltare. Måste  
ha hemliga sammankomster. En blev anklagad inför domkapitlet i Växjö  
men det blev ingen påföljd.

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

761

4. 4

G å t a .

"Min fader det var

hans moder jag blev

Det barnet jag födde

var min moders man."

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

/Faren var i fängelse, skulle ha vatten och brö. Men han

diade i stället sin dotter, som kom till honom i fängelset./



K e t t i l   R u n s k e .

Kettil Runske visste de mycket om förr. Han föddes i Repperda. På Kettilsås är en förtrollad trädgård, som man kan hitta av en slump en enda gång. Han satt på ett berg en gång, och där blev märke efter honom.

Han var med om husbygge. Tog timmersylen själv och lade opp på väggen. Yxan var slö, och när han skrädde syntes märken efter ojämnheterna i eggen.

761

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

66

T o m t e .

Mon Torsten satt ensam bak på släden, när vi for över en mosse. Han hade sett mot det vita en liten karl med röda vantar, röd mössa och skägg lika långt som karlen.

S p ö k e .

Frua' på Herrgårn i Tängersda hade dött. Hon var katolik och hade den rätte bibeln liggandes på golvet. Vagnarna gick av sig själv på logen. August, min morbror, var på väg från Vetlanda. Då blev vagnen mitt framför herrgårn så tung, att hästen blev svett. Han tittade först mellan hästöronen. Det släppte inte, förrän vid Alarps vägsäl. Där spökade det naturligtvis som vid alla vägsäl.

---

I Billstorp spökade det 1920. De såg som en huvudlös gubbe. Det var män, som gjort av med sig. Sandbergs far blev inhjälslagen vid Mölarps trologen av en granne 1901 eller 1902. Fast blev han emellertid aldrig.

Långfredagsmorron. 761

88

Fru Pettersson, Sibbarp, Skede, 50 år.

Sander och Engborg jagade tjäder en långfredagsmorron. Det var fullt av orrar i topparna, men de lät bli att skjuta.

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

Småland  
Hd. Östra  
Sn. Skede

Gyrd. Engkvist  
Ber. Fru Pettersson  
- 50 år -



Lapp

761

9.9

När jag var i djungeln i Angermöland  
berättades följande historia.

En lapp hade en ring. Stadde sig till en bonne.  
De vitade middag. När de andra somnat gick  
han igen livremmen och blev till en björn.  
Sen såg han istället en förlunge.

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

Spöke

761

LUNDS UNIVERSITETS  
FOLKMINNESARKIV

1910

På Flöden Myrskogis fauns general Blomfeldts  
gravkor. Dörren på det stängs ej utan står på  
glänt, till släkten är utödd. August  
var en gång inne där och murade. Kroken var  
av på kistorna och han röjde vid ett  
kudben, som genast föll ihop till aska.  
Men på natten ramlade stolarna och  
han blev nopen och måste gå med  
blodharen mit i natten och be om  
frilätske.

I Näskeles fauns det och ett  
spökehus. Ett par militärer trodde  
inte, men sen de hört stolarna ramla  
där en natt, ville de inte var där mer.